

ΟΙ ΠΕΡΙ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΝΟΜΟΙ ΤΟΥ 1997 ΕΩΣ 2008  
(66(Ι)/1997, 74(Ι)/1999, 94(Ι)/2000, 119(Ι)/2003, 4(Ι) του 2004, 151(Ι)/2004, 231(Ι)/2004,  
235(Ι) του 2004, 20(Ι)/2005, 80(Ι)/2008)

Οδηγία δυνάμει του άρθρου 41

Η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, ασκώντας τις εξουσίες που παρέχονται σ' αυτή σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 41 των περί Τραπεζικών Εργασιών Νόμων του 1997-2008, εκδίδει την παρούσα Οδηγία προς τις τράπεζες, η οποία αφορά την ταξινόμηση των μη-εξυπηρετούμενων χορηγήσεων.

66(Ι) του 1997  
74(Ι) του 1999  
94(Ι) του 2000  
119(Ι) του 2003  
4(Ι) του 2004  
151(Ι) του 2004  
231(Ι) του 2004  
235(Ι) του 2004  
20(Ι) του 2005  
80(Ι) του 2008.

Συνοπτικός τίτλος και  
πεδίο εφαρμογής.

#### ΜΕΡΟΣ Ι – ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1.(α) Η παρούσα Οδηγία θα αναφέρεται ως η περί της Ταξινόμησης των μη-Εξυπηρετούμενων Χορηγήσεων Οδηγία του 2008.

(β) Η παρούσα Οδηγία εφαρμόζεται από:

i) τις τράπεζες που είναι εγκαθιδρυμένες στην Κυπριακή Δημοκρατία, και για:

- τις θυγατρικές εταιρείες τους, οι εργασίες των οποίων είναι αναπόσπαστα συνδεδεμένες με τραπεζικές εργασίες ή σχετίζονται στενά με αυτές, σύμφωνα με το άρθρο 13(3) των περί Τραπεζικών Εργασιών Νόμων του 1997-2008,
- τα υποκαταστήματά τους εκτός της Κυπριακής Δημοκρατίας,

ii) τα εγγεγραμμένα στην Κυπριακή Δημοκρατία υποκαταστήματά τραπεζών που είναι εγκαθιδρυμένες εκτός της Κυπριακής Δημοκρατίας,

για όλες τις άμεσες χορηγήσεις και υποκατάστατα χορηγήσεων είτε είναι εκφρασμένα σε ευρώ ή σε ξένο νόμισμα.

2. Για τους σκοπούς της παρούσας Οδηγίας:

«άμεσες χορηγήσεις» σημαίνει:

- i) δάνεια, περιλαμβανομένων στεγαστικών δανείων που εξασφαλίζονται με υποθήκη,
- ii) τρεχούμενους χρεωστικούς λογαριασμούς με όριο παρατραβήγματος (overdrafts),
- iii) ανανεούμενες πιστωτικές διευκολύνσεις (revolving credit facilities), χρηματοδοτικές μισθώσεις (financial leasing) συμπεριλαμβανομένων και χρηματοδοτήσεων με ενοικιαγορά,
- iv) εταιρικά ομόλογα,
- v) προεξοφλήσεις γραμματίων ή συναλλαγματικών, πληρωμές πιστώσεων, εγγυητικών και συναλλαγματικών αποδοχής, χρηματοδοτήσεων εμπορευμάτων σε αποθήκες αποταμίευσης και χορηγήσεων έναντι υποσχετικής και
- vi) εν γένει οποιαδήποτε άλλη τοκοφόρα χορήγηση.

«Κεντρική Τράπεζα» σημαίνει την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου.

«μη-εξυπηρετούμενη χορήγηση» σημαίνει χορήγηση η οποία παρουσιάζει υπέρβαση ή καθυστερήσεις στην

Ερμηνεία.

αποπληρωμή του κεφαλαίου ή του τόκου ή των άλλων εσόδων πέραν των τριών (3) μηνών, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στην παρούσα Οδηγία. Για τις καθυστερήσεις στην αποπληρωμή πέραν των τριών (3) μηνών, περιλαμβάνονται και απλήρωτοι τόκοι ή άλλα έσοδα για τα οποία έχουν παρέλθει τουλάχιστον τρεις μήνες από την ημερομηνία κατά την οποία έπρεπε να πληρωθούν προς την τράπεζα·

«ξένο νόμισμα» σημαίνει νόμισμα άλλο από το ευρώ·

«τράπεζα» έχει την έννοια που αποδίδεται στον όρο αυτό από τους περί Τραπεζικών Εργασιών Νόμους·

«τραπεζικός όμιλος» περιλαμβάνει όλες τις θυγατρικές εταιρείες καθώς και τα υποκαταστήματα εξωτερικού τράπεζας που είναι εγκαθιδρυμένη στην Κυπριακή Δημοκρατία·

«υποκατάστατα χορηγήσεων» σημαίνει πράξεις όπου ο κίνδυνος ζημιάς για την τράπεζα ισοδυναμεί με άμεση απαίτηση επί του αντισυμβαλλομένου, δηλαδή ο κίνδυνος ζημιάς εξαρτάται από την πιστωτική ικανότητα του αντισυμβαλλόμενου, και περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

- i) εγγυητικές που έχουν εκδοθεί από την τράπεζα προς όφελος και στήριξη οφειλών του πελάτη (όπως για παράδειγμα η έκδοση εγγυητικής προς τον πελάτη για την εξασφάλιση δανείου από άλλη τράπεζα),
- ii) ενέγγυες πιστώσεις αποδοχής (letters of credit usance),
- iii) συναλλαγματικές αποδοχής (acceptances granted),
- iv) ενέγγυες πιστώσεις που μπορεί να εκτελεσθούν με προσκόμιση βεβαίωσης του δικαιούχου της πίστωσης με την οποία βεβαιώνει ότι ο εντολέας της ενέγγυας πίστωσης δεν εκπλήρωσε τη συμβατική του υποχρέωση (standby letters of credit).

#### ΜΕΡΟΣ II – ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ ΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ ΩΣ ΜΗ-ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΩΝ

Γενικές αρχές  
ταξινόμησης  
χορηγήσεων ως  
μη-εξυπηρετούμενων.

3.-(1) Η ταξινόμηση των μη-εξυπηρετούμενων χορηγήσεων θα γίνεται στο τέλος κάθε μήνα ανά πελάτη (φυσικό ή νομικό πρόσωπο) για το σύνολο των χορηγήσεων που απολαμβάνει από τον τραπεζικό όμιλο ή από το εγγεγραμμένο στην Κυπριακή Δημοκρατία υποκατάστημα τράπεζας που είναι εγκαθιδρυμένη εκτός της Κυπριακής Δημοκρατίας.

(2) Σε περίπτωση που ο πελάτης έχει και όριο σε πιστωτική κάρτα ή πιστωτικές κάρτες, τις οποίες η τράπεζα ή το εγγεγραμμένο στην Κυπριακή Δημοκρατία υποκατάστημα, διαχειρίζονται ως ένα ξεχωριστό χαρτοφυλάκιο χορηγήσεων όπως προβλέπεται στην υποπαράγραφο (1) της παραγράφου 8 της παρούσας Οδηγίας, τότε, η τράπεζα ή το εγγεγραμμένο στη Δημοκρατία υποκατάστημα, δύνανται να θεωρούν ότι η συγκεκριμένη χορήγηση δεν αποτελεί μέρος των χορηγήσεων του πελάτη, αλλά μέρος του ξεχωριστού χαρτοφυλακίου χορηγήσεων.

(3) Οι κοινοί λογαριασμοί (joint accounts) συνυπολογίζονται με τους προσωπικούς λογαριασμούς του κάθε κοινού οφειλέτη (joint account holder), ωσάν να ήταν προσωπικοί λογαριασμοί του. Δεν επιτρέπεται η κατανομή του κοινού λογαριασμού στους από κοινού οφειλέτες.

(4) Σε περίπτωση μη-εξυπηρετούμενης χορήγησης, που μετατρέπεται από ένα νόμισμα σε άλλο νόμισμα, αυτή εξακολουθεί να θεωρείται μη-εξυπηρετούμενη ενόσω εξακολουθούν να

υπάρχουν καθυστερήσεις πέραν των τριών (3) μηνών.

(5) Παρά τις διατάξεις της παρούσας Οδηγίας, τράπεζα ή εγγεγραμμένο στην Κυπριακή Δημοκρατία υποκατάστημα δύναται, σε περιπτώσεις που κρίνουν ότι ενδείκνυται πιο αυστηρός χειρισμός, να υιοθετήσουν αυστηρότερα κριτήρια από τα προβλεπόμενα στην παρούσα παράγραφο.

Ρύθμιση χορηγήσεων.

4.-(1) Όταν ρυθμίζονται χορηγήσεις οι οποίες προγενέστερα είχαν καταταχθεί ως μη-εξυπηρετούμενες, είτε μέσω νέων χορηγήσεων είτε μέσω αναπροσαρμογής του προγράμματος αποπληρωμής, αυτές συνεχίζουν να χαρακτηρίζονται ως μη-εξυπηρετούμενες για περίοδο εκατόν ογδόντα (180) ημερών μετά την έναρξη του νέου προγράμματος αποπληρωμής. Μετά το τέλος της περιόδου αυτής, η χορήγηση κατατάσσεται ως μη-εξυπηρετούμενη μόνο αν πληροί τα κριτήρια που ισχύουν για την ταξινόμηση χορηγήσεων ως μη εξυπηρετούμενες. Για σκοπούς εξακρίβωσης της εφαρμογής των πιο πάνω από την Κεντρική Τράπεζα, οι τραπεζικοί όμιλοι και τα εγγεγραμμένα στην Κυπριακή Δημοκρατία υποκαταστήματα, τηρούν κατάσταση με τις χορηγήσεις οι οποίες έχουν ρυθμιστεί.

(2) Δεν είναι επιτρεπτή η ρύθμιση χορηγήσεων σε περιπτώσεις όπου διαφαίνεται ότι σύντομα δεν θα υπάρχει ικανότητα αποπληρωμής, παρά το ότι οι μέχρι στιγμής χορηγήσεις ενός πελάτη είναι εξυπηρετούμενες, και, ως εκ τούτου, η ρύθμιση αποσκοπεί μόνο στην αποφυγή κατάταξης της εν λόγω χορήγησης ως μη-εξυπηρετούμενης.

Κοινές εξασφαλίσεις.

5. Σε περιπτώσεις που υπάρχουν κοινές εξασφαλίσεις οι οποίες καλύπτουν περισσότερους από ένα πελάτες, για σκοπούς της παρούσας Οδηγίας, οι λογαριασμοί θεωρούνται πλήρως καλυμμένοι με εξασφαλίσεις μόνον αν, αφού ληφθούν υπόψη οι ατομικές εξασφαλίσεις κάθε πελάτη, το υπόλοιπο των υποχρεώσεων που παραμένει καλύπτεται πλήρως από τις κοινές εξασφαλίσεις. Σε αντίθετη περίπτωση, όλες οι χορηγήσεις των πελατών αυτών θεωρούνται ότι δεν καλύπτονται πλήρως με εξασφαλίσεις και, συνεπώς, εφαρμόζονται τα κριτήρια για χαρακτηρισμό τους ως μη-εξυπηρετούμενες.

Χρέωση δόσεων δανείου σε τρεχούμενους λογαριασμούς.

6. Όταν η χρέωση δόσεων δανείων σε τρεχούμενο λογαριασμό δημιουργεί υπέρβαση ή αυξάνει την υπέρβαση στον τρεχούμενο λογαριασμό, οι δόσεις αυτές θεωρούνται καθυστερημένες για τα εν λόγω δάνεια. Περαιτέρω, αν έχουν παρέλθει τρεις (3) μήνες από την ημερομηνία που οι δόσεις θα έπρεπε να είχαν πληρωθεί, τα επηρεαζόμενα δάνεια κατατάσσονται ως μη-εξυπηρετούμενα.

#### ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ – ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ

##### ΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ ΩΣ ΜΗ-ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ

Κριτήρια για την ταξινόμηση χορηγήσεων ως μη-εξυπηρετούμενων και εξαιρέσεις

7. (1) Αν το άθροισμα των χρεωστικών υπολοίπων των λογαριασμών χορηγήσεων ενός πελάτη που παρουσιάζουν καθυστερήσεις πέραν των τριών (3) μηνών είναι μεγαλύτερο από το είκοσι τοις εκατό (20%) του συνόλου των άμεσων χορηγήσεων του από τον ίδιο τραπεζικό όμιλο ή από το εγγεγραμμένο στην Κυπριακή Δημοκρατία υποκατάστημα, τότε όλες οι χορηγήσεις του πελάτη χαρακτηρίζονται ως μη-εξυπηρετούμενες. Εάν το άθροισμα των χρεωστικών υπολοίπων των λογαριασμών χορηγήσεων του πελάτη που παρουσιάζουν καθυστερήσεις πέραν των τριών (3) μηνών είναι μέχρι και το είκοσι τοις εκατό (20%) του συνόλου των άμεσων χορηγήσεων του από τον ίδιο τραπεζικό όμιλο ή από το εγγεγραμμένο στην Κυπριακή Δημοκρατία υποκατάστημα, τότε μόνο οι λογαριασμοί χορηγήσεων του πελάτη που παρουσιάζουν καθυστερήσεις πέραν των τριών (3) μηνών χαρακτηρίζονται ως μη-εξυπηρετούμενοι.

(2) (α) Ένας τρεχούμενος λογαριασμός με όριο παρατραβήγματος θεωρείται ως μη-εξυπηρετούμενος:

- i) όταν παρουσιάζει χρεωστικό υπόλοιπο πέραν του πέντε τοις εκατό (5%) του ορίου που έχει κοινοποιηθεί στον πελάτη, επί συνεχούς βάσης, για περισσότερους από τρεις μήνες, ή
- ii) μετά την πάροδο τριών (3) μηνών από την πρώτη ημερομηνία κατά την οποία απαιτήθηκε η αποπληρωμή του χρεωστικού υπολοίπου του λογαριασμού, νοουμένου ότι ο λογαριασμός δεν είχε ήδη ταξινομηθεί ως μη-εξυπηρετούμενος.

(β) Η τράπεζα ή το εγγεγραμμένο στην Κυπριακή Δημοκρατία υποκατάστημα, δύνανται να αυξήσουν το εγκεκριμένο όριο παρατραβήγματος ή να προβούν σε προσωρινή έγκριση υπέρβασης του εγκεκριμένου ορίου πελατών για να ικανοποιήσουν τυχόν ανάγκες τους σε βραχυπρόθεσμη ρευστότητα, νοουμένου ότι έχει προηγηθεί αξιολόγηση του αιτήματος των πελατών και απαιτούμενη έγκριση από την αρμόδια εγκριτική αρχή του τραπεζικού ομίλου ή του εγγεγραμμένου στην Κυπριακή Δημοκρατία υποκαταστήματος.

(3) Ανεξάρτητα από τις διατάξεις του Μέρους II και των υποπαραγράφων (1) και (2) πιο πάνω, όλοι οι λογαριασμοί ενός πελάτη, εξαιρουμένων των λογαριασμών του πελάτη μέσω των οποίων λειτουργούν οι πιστωτικές του κάρτες, στην περίπτωση όπου η τράπεζα ή το εγγεγραμμένο στην Κυπριακή Δημοκρατία υποκατάστημα τις διαχειρίζονται ως ένα ξεχωριστό χαρτοφυλάκιο χορηγήσεων, θεωρούνται ως μη-εξυπηρετούμενοι εφόσον ισχύει τουλάχιστον μια από τις πιο κάτω περιπτώσεις:

- i) ο τραπεζικός όμιλος ή το εγγεγραμμένο στην Κυπριακή Δημοκρατία υποκατάστημα, έχει προβεί σε πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις για ένα μέρος ή το σύνολο των υποχρεώσεων του πελάτη, ή
- ii) ο τραπεζικός όμιλος ή το εγγεγραμμένο στην Κυπριακή Δημοκρατία υποκατάστημα, έχει διαγράψει τουλάχιστον ένα λογαριασμό του πελάτη. Οι διατάξεις αυτές ισχύουν και στην περίπτωση που διαγράφεται μέρος του χρεωστικού υπολοίπου ενός λογαριασμού του πελάτη. Αν το υπόλοιπο των χορηγήσεων που παραμένει μετά τη διαγραφή δικαστικά μη εισπράξιμων χρεών (για παράδειγμα ποσών ανατοκισμού) εξασφαλίζεται πλήρως με εμπράγματα εξασφαλίσεις τότε οι χορηγήσεις αυτές δεν χαρακτηρίζονται ως μη εξυπηρετούμενες. Σε περίπτωση που το υπόλοιπο των χορηγήσεων που παραμένει μετά τη διαγραφή δικαστικά μη εισπράξιμων χρεών δεν καλύπτεται πλήρως με εξασφαλίσεις και έχει συμφωνηθεί νέο πρόγραμμα αποπληρωμής, τότε εφαρμόζονται οι διατάξεις της υποπαραγράφου (1) της παραγράφου 4. Σε αντίθετη περίπτωση, οι χορηγήσεις αυτές παραμένουν ως μη-εξυπηρετούμενες, ή
- iii) υπάρχουν συνθήκες, οι οποίες, κατά την κρίση της τράπεζας ή του εγγεγραμμένου στην Κυπριακή Δημοκρατία υποκαταστήματος, θέτουν σε αμφιβολία τη δυνατότητα αποπληρωμής του κεφαλαίου ή του τόκου ή των άλλων εσόδων σύμφωνα με το πρόγραμμα αποπληρωμής, τουλάχιστον μίας χορήγησης.

(β) Σε περίπτωση που η διαγραφή ή/και η πρόβλεψη, όπως ορίζονται στα i) και ii) του σημείου (α) της υποπαραγράφου (2) πιο πάνω, γίνεται στο πλαίσιο διευθέτησης και δεν αφορά δικαστικά μη εισπράξιμα χρέη και συμφωνείται πρόγραμμα αποπληρωμής για τις υπόλοιπες χορηγήσεις, τότε η διευθέτηση θεωρείται ως

ρύθμιση χορηγήσεων και εφαρμόζονται επί των υπολοίπων χορηγήσεων οι διατάξεις της υποπαραγράφου (1) της παραγράφου 4. Αυτό ισχύει και στην περίπτωση που μετά τη διαγραφή, η οποία γίνεται στο πλαίσιο τέτοιας διευθέτησης και τα ποσά που έχουν διαγραφεί δεν αφορούν δικαστικά μη εισπράξιμα χρέη, οι χορηγήσεις που παραμένουν καλύπτονται πλήρως με εμπράγματα εξασφαλίσεις.

Για σκοπούς της παρούσας παραγράφου, ο όρος «δικαστικά μη εισπράξιμα χρέη» αφορά το μέρος των χρεών που έχουν κριθεί ως τέτοια μετά από απόφαση δικαστηρίου ή η τράπεζα δεν μπορεί να διεκδικήσει μέσω αγωγής στο δικαστήριο. Για τον καθορισμό του ποσού στη δεύτερη περίπτωση, η τράπεζα βασίζεται σε νομική γνώμатеυση.

Εξαιρέσεις.

8.-(1) Όλες οι άμεσες χορηγήσεις υπό τη μορφή ορίων πιστωτικών καρτών ενδέχεται να τυχάνουν διαχείρισης από τις τράπεζες ή από τα εγγεγραμμένα στην Κυπριακή Δημοκρατία υποκατάστηματα, ως ένα ξεχωριστό χαρτοφυλάκιο χορηγήσεων. Ως εκ τούτου, σε περίπτωση που η τράπεζα ή το εγγεγραμμένο στην Κυπριακή Δημοκρατία υποκατάστημα, επιλέξει, για σκοπούς εφαρμογής της παρούσας Οδηγίας, την εναλλακτική μέθοδο διαχείρισης των λογαριασμών μέσω των οποίων λειτουργούν όλες οι πιστωτικές κάρτες που έχει εκδώσει η τράπεζα ή το εγγεγραμμένο στην Κυπριακή Δημοκρατία υποκατάστημα, ως ένα ξεχωριστό χαρτοφυλάκιο χορηγήσεων, τότε, η κάθε επί μέρους χορήγηση, που περιλαμβάνεται στο ξεχωριστό χαρτοφυλάκιο, πρέπει να αξιολογείται ξεχωριστά για να κριθεί κατά πόσον παρουσιάζει υπερβάσεις ή καθυστερήσεις πέραν των τριών μηνών, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη τυχόν άλλες χορηγήσεις που παρέχει η τράπεζα ή το εγγεγραμμένο στην Κυπριακή Δημοκρατία υποκατάστημα, στον πελάτη-κάτοχο της πιστωτικής κάρτας. Ως αποτέλεσμα, σε περίπτωση που η τράπεζα ή το εγγεγραμμένο στην Κυπριακή Δημοκρατία υποκατάστημα, επιλέξει την εναλλακτική μέθοδο διαχείρισης των πιστωτικών καρτών, ο λογαριασμός κάθε πελάτη, μέσω του οποίου λειτουργεί η πιστωτική κάρτα, δεν θα περιλαμβάνεται στις άμεσες χορηγήσεις του πελάτη.

(2) Οι άμεσες χορηγήσεις και τα υποκατάστατα χορηγήσεων πελατών που καλύπτονται πλήρως με εξασφαλίσεις δεν χαρακτηρίζονται ως μη-εξυπηρετούμενες. Ο τρόπος υπολογισμού των εξασφαλίσεων πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα XV της Οδηγίας της Κεντρικής Τράπεζας προς τις τράπεζες για τον Υπολογισμό των Κεφαλαιακών Απαιτήσεων και των Μεγάλων Χρηματοδοτικών Ανοιγμάτων του 2006 και 2007 το οποίο καθορίζει τη μεθοδολογία υπολογισμού της αξίας εξασφαλίσεων για σκοπούς τήρησης των ορίων για τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα και τις χορηγήσεις προς τους συμβούλους.

Νοείται ότι σε περίπτωση που χορηγήσεις έχουν χαρακτηριστεί ως μη-εξυπηρετούμενες και ο πελάτης προσκομίζει επιπρόσθετες εξασφαλίσεις ούτως ώστε να μην υφίσταται πλέον οποιοδήποτε άνοιγμα, τότε οι χορηγήσεις του παύουν να θεωρούνται ως μη-εξυπηρετούμενες.

(3) Σε περίπτωση που η δόση αποπληρωμής δανείου δεν καταβλήθηκε πλήρως και το απλήρωτο μέρος της δόσης δεν ξεπερνά το είκοσι τοις εκατό (20%) της δόσης, τότε το δάνειο δεν θεωρείται ως μη-εξυπηρετούμενο.

#### ΜΕΡΟΣ IV – ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΟΚΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

9.-(1) Ο υπολογισμός του ύψους των τόκων και των άλλων εσόδων για τις μη-εξυπηρετούμενες χορηγήσεις, που

Κ.Δ.Π. 463/2006  
Κ.Δ.Π. 326/2007

Αναγνώριση τόκων και  
άλλων εσόδων